

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-
sorért vagy annak terfogataért
4 krajczár.

Ezenkívül minden egyszeri
közlés után 30 kr bélyegdíj
fizetendő.

Nagy és többször közlendő hir-
detményeket árkedezmény-
ben részesít a kiadóhivatal.

A „Nyitott tér”-ben közlendő czik-
kekért szoronként 10 kr fizetendő.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Ifj. Dobay János szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségben, az előfizetések, hirdetések, nyitott czikkek stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Vihar után.

Kézdí-Vásárhely, 1887. decz. 17.

(F. I.) A szél lecsendesült, a felkorbá-
csolt portömeg, mi fellegekké verődött,
meglapult csendesen a földön, mint kis
gyermek az édes anya kebelén, kistsike-
rült rövid, de erős kifakadás után el-
hallgattatni.

Ujból véget ért egy háború, mi na-
pok óta lázas izgatottságban tartotta a
népet. Ez a legkönnyebb módja az ér-
dekek kiegyenlítésének. Mondhatná va-
laki, fölösleges a hadügyre szánt éven-
kinti nagy kiadás; nem kell az új fegy-
vereket igénybe venni; a toll elég erős
harcolni, különösen ha ráakadhat egy
berlini generálisra.

A mint egy lényegesebb mozdulat
történik, mindjárt felfújják, aztán elő-
készületet olvasnak ki belőle a hábo-
rura. Első helyen állanak itt a német
lapok, melyeknek hangja által az euró-
pai kontinensen rendesen minden zön-
gés kétszeresen visszhangzik nálunk.

A lezajlott háborús hírekkel mi sem
igaz; indító okuk egyedül az volt, hogy
az orosz kormány megerősítette a gali-
cziát határára, átlátva a helyzetet, misze-
rint az osztrák-magyar hadügyi állapo-
tokkal szemben pótolni valója van. A
katonai hadtestek helyváltozása, az e
célból tett praeparációk szülték azt,
hogy az orosz akcióra lépett. Pedig a
jelen kedvezőtlen pénzügyi viszonyok
miatt eszeágában sincs háborút kezdeni;
azok közé tartozik, kiket mézeskalács-
csal sem lehetne a szuronyerdőbe csalni.
Azon részét a hírlapi allarmnak, hogy
az orosz körülszárkolja magát, mint na-
gyon természetest, értjük, de az, hogy
támadásra készüljön, előttünk görögül
van írva; e szerencsés hiedelemben el-
mondhatjuk mi is vice versa: tőlünk
bizony alhatik kend.

A kilátásba helyezett bulgáriai kor-
mány-válság még nem elég ahhoz, hogy
egy rendezetlen orosz hadsereg átlép-
hesse a Balkánt, megsértsve a berlini
szerződésnek pontjait, melyet a szövét-
leges hatalmak az európai békét illető-
leg őrszemekkel kísérek. De vannak is
féltett érdekek, azok a jövőben is békés
kiegyenlítésre számítanak; ezt bizonyítja
az, hogy Ausztria-Magyarország egyez-
ségre tudott lépni Oroszországgal Bul-
gária felett.

Ezek mind szilárd bizonyítékai annak,
hogy a háborús hír a zsurnalisztika
sikerült produktuma, mely valószínű-
séggel nem bir; nem volt más, mint el-
szabadult ördög, mely a hírlapokat rém-
séges alakjához méltóan forgatta föl.
Hangja bűvölő volt, elég erős arra, hogy
megfuvassa a riadót a néppel, mely a

rohamos fejlődés miatt legkevésbé sem
ér rá a játékra.

És ha úgy is lenne, akkor sincs oka
Ausztria-Magyarországnak a remegésre.
Az a tény, hogy az orosz a magyar ha-
tár felé erősít, azt mutatja, hogy hát-
rányban van velünk szemben s az egyen-
súlyt törekszik helyrehozni. Különben
is támadás esetén a harcoló orosz
hátánál egy leigázott, szívében ellen-
szenvet tápláló nép áll, mely köny-
nyen így szólhatna felénk: „A vér vízzé
nem válik.” Az autokrata hatalom és a
magát túlélt abszolutizmus ellen küzdő
nép mindig melegebben érzi szívében a
szabadság iránti vágyat, s a mozdulást
olyan extasis követhetné, mi az orosz
társadalmi rendet chaossá, az önkényt
„száműzötté” tenné. Végre is, ha had-
seregünket, az erre irányult intézkedé-
seket tekintjük, egészen nyugodtak le-
hetünk, mert a midőn 3 nap alatt 200
ezer embert koncentrálni lehet, az ellen-
kezőtől nincs szükség tartani. Aztán még
nem fajult el a magyar vér; még mindig
hős és hazájáért meghalni kész. Ha az
orosznak nincs mit söpörni háza előtt;
ha közoktatás, közigazgatás, hadügyi és
pénzügyi helyzetének rendbehozatala
megengedi: hadd jöjjön, nézze meg a ma-
gyar szüenőkből készült erdőt, mely-
nek nyomát pusztulás és halál követi.

Ha az orosz élére akarja állítani a fej-
szét, biztosok lehetünk abban, hogy ez
kormányunk figyelme nélkül nem tör-
ténhetik meg, első kötelessége lesz akkor
ellenállást foglalni. Kormányunknak
szeme előtt most az európai béke van;
de ha közös érdekeink megsértésével
történhetné ez, nagyon hisszük, nem
fog idegenkedni a riadótól, melyre min-
den igazi magyar készen áll. De ez idő
szerint bátran elmondhatjuk, hogy
nem kell félni.

SZEMLE.

(—) A képviselőház közölségi ülésén el-
fogadta a saját decemberi költségvetésének
előirányzatát, továbbá a jövő évi ujoncz- és
póttartaléki jutalék megajánlásáról szóló tör-
vényjavaslatot s ugyazint az állategész-
ségügy rendezéséről szóló törv.-javaslatot.

Az ujoncz-megajánlási törvényjavaslatot
minden párt elfogadta, kivéve a független-
ségi pártot, mely ismert álláspontjánál fogva,
hogy legyen önálló magyar hadsereg, nem
fogadta el. E törvényjavaslat tárgyalásánál
a mérsékelt párti Bolgár Ferenc statisztika-
i adatokkal igyekezett bebizonyítani, hogy
a katonaság állomány nálunk sokkal rosszabb,
mint p. o. Németországban, hol 1000 hadkö-
teles közül 380—410 válik be katonának,
míg Ausztriában 177, Magyarországon 136—
158. Továbbá kimutatja, hogy míg a polgári
elemnél ezer emberre 14 beteg esik, addig a
katonaságnál 41, s ennek egyik legfőbb oka
— szóló szerint — a rossz táplálkozás.
Ohajtja, hogy az ujonczozás a betöltött 21
életévvel kezdődjék.

Ez utóbbi kívánság teljesítését a honvé-
delmi miniszter kilátásba helyezve, a többi
adatait megőrizte. Nevezetesen, hogy a
katonaságnál nagyobb a betegek %-a, az
onnan eredhet, mondá, hogy megcsik, hogy
valakinek ujja, esetleg lába egy évben több-
ször fáj s mindannyiszor begyógyul a kórházba,
de azért az korántsem beteg. Az adatoknak
Bolgár szerinti csoportosítása nem tükrözi
híven vissza a katonaság állapotát.

A december 12-iki ülésben a képviselő-
ház az állategészségügy rendezéséről szóló
törvényjavaslatot általánosságban elfogad-
ván, a részletes tárgyaláshoz is hozzá kez-
dett.

Látszik, hogy a törvényjavaslat benyuj-
tására eljött volt az idő, s hogy közgazda-
sági életünkben erre nagy szükség volt,
mert azonkívül, hogy a javaslatot minden
párt általánosságban elfogadta, a részletes
tárgyalás nagy érdeklődés és sokoldalú hoz-
zásolás közt folyt le.

Városunk országos képviselője is felszó-
lalt a részletes tárgyalás alkalmával a 47-ik
§-nál.

Adjuk szószert:

Benkő Sándor: T. ház! A földmívelés-,
ipar- és kereskedelmi miniszter ura a törvény-
javaslat indoklása szerint a javaslat előter-
jesztésével két célt vélt elérni és pedig elő-
ször a tenyésztés s másodsor a forgalom és
a kereskedelem emelését. A 47. §. nem áll-
ván a második czéllal szoros összefüggésben,
engedje meg a t. ház, hogy a 47-ik §-sal az
első cél, t. i. a marhatenyésztés szempont-
jából, foglalkozhassam. Arra, hogy a marha-
tenyésztést hazánkban emeljük, első sorban
a törvény védelméről biztosított gazdakö-
zönségre van szükségünk. De a gazdaközön-
ségnek talajra, még pedig olyanra van szük-
sége, a melylyel feltétlenül rendelkezhetik.
Ezen feltétlen rendelkezési jogot nem talál-
lom a 47-ik §-ban és ez az, a mi engem fel-
szólalásra kényszerít. A 47. §. oly községe-
ket, a melyek a határszélehez marhavész ide-
jén 40 kilométernél közelebb fekszenek, vész-
kerületeknek nyilvánít. Sajnos azonban, mi
ezen kerületeket az 1874. 20. t.-cz. és az en-
nek végrehajtására kiadott utasítás ily irányu
intézkedései alapján ismerjük, az idézett tör-
vény alapján a földmívelési miniszter ur jó-
vány látta a határszélen, Romániával szem-
ben, Borgo-Pruntól le Krassóig oly határ-
vonalat felállítani, a melyen belül a marha-
tenyésztés lehetetlenné vált, még pedig az
által, hogy a határszéltől egy mértföldnyire
befelé az ugynevezett A. és ettől 2 mértföld-
nyire a B. örvonalat állította fel.

Az igen t. államtitkár ur igen jól fogja
tudni, hogy az erre vonatkozó rendelet oly
szigoruan hajtjatott végre, hogy mi csak a
terheket viseltük s az illeték egyenértékét
fizettük a nélkül, hogy legelőinket a marha-
tenyésztés czéljaira felhasználhattuk volna.

A 47. §-ban, t. ház, ugyanazon elvet látom
letéve, a mely ezen rendeletben talált kife-
jezést. Epen ezért, mint határszéli községek
képviselője, kénytelen vagyok tiltakozni
ezen szakasz felvétele iránt, mert ezzel leg-
alább 500 ezer embernek kezéből vesszük ki
azt, a mi existenciájára okvetlen szükséges,
t. i. kezéből kenyérét és keresztet. — Nem
hiszem, hogy Magyarország a székeségtől
vagy a határvidéki részekben fekvő község-
beli lakosoktól kivánhatná, hogy azon hasz-
not, a melyet a marhatenyésztés által eddig
elért, ne élvezhesse; nem hiszem, hogy Ma-
gyarország népe akarja, hogy ama hasznát
a melyből 500 ezer ember él meg, elvenni
kivánnák, s ezért indítványozom a 47-ik §.
elvetését. (Helyeslés balföl.)

Megyének képviselői közül a törvényjavas-
lat 146. §-ánál felszólt még Neuman
Armin, irányi módosítást tévén, melyet a ház
el is fogadott.

Tehát az állategészségügy rendezéséről
szóló törvényjavaslat általánosságban és
részleteiben elfogadtatott.

A képviselőház decz. 14-ki ülésén Tisza

Kálmán miniszterelnök adta meg válaszát
Eötvös Károly interpellációjára a kapos-
vári választás ügyében s miután az interpel-
latio az összes kormányhoz s egyezersmind
ennek egyes minisztereire is intéztetett,
felelték az interpellatiora Orczy Béla báró
mint belügyminiszter és Fabiny Teophil
igazságügyminiszter is. Tisza Kálmán az
interpelláció minden pontjára választott; ki-
emelte annak a veszedelmes következmé-
nyeit, ha egy szabályszerűen igazolt orsz.
képviselő megválasztásába a kormány be-
avatkoznék. A képviselőház bíráló bizott-
sága a kaposvári választás ügyében kimond-
ta a maga végérvényes határozatát, ennek
ellenében nem szabad, nem lehet s ennél-
fogva nem is szándékozik a kormány semmi
féle intézkedést sem tenni.

Orczy Béla báró azt jelentette ki, hogy a
kaposvári választás ügyében a belügyminis-
terium egyáltalán nem szándékozik bele-
avatkozni, a mint hogy a más hatáskörébe
sem avatkozik. Fabiny Teophil igazságügy-
miniszter válaszában megjegyezte, hogy ő
maga részéről egyáltalán nem is intézked-
hetett volna, mert hivatalból üldözendő cse-
lekmény nem forgott fenn, s az igazságügy-
miniszternek büntető cselekményeket
fűrkészni nem feladata. Eötvös Károly nem
vette tudomásul a miniszter választását s hosz-
szasan beszélt az ellenzéknek tetsző modor-
ban. Azt igyekezett kimutatni, hogy a ka-
posvári választás ügyében egy a bűnvádi,
mint a fegyelmi eljárást meg kellett volna
indítani. Beszédével provokálta ugy Tisza-
nak, mint Fabinyak újabb választását, sőt
replicájában oly kifejezéseket használt, hogy
a miniszterelnök harmadikban is nyilatko-
zott. A ház többsége tudomásul vette a mi-
niszterek választását. ***

(—) Az akademia közgazdasági bizottsága
december 14-én kezdte meg az idei fel-
olvasó ciklusát. Ezen rendkívüli fontos mo-
zanatról értesítjük olvasóinkat.

A felolvasások czélja — mint Trefort Á.
elnök magát kifejezte — teremteni a hazai
ipari készítmények tekintetében közszelle-
met, ha ez meg lesz, iparunk is lesz. Másik
feladata: helyes felfogások s nézetek ter-
jesztése a közgazdaság terén. „Magyarország
— mondá — a politikai, culturalis és köz-
gazdasági fejlődés azon stadiumába jutott,
melyben ipart többé nem nélkülözhet, mert
csak iparos népségnél fog találhatóni fogyasztó-
t és vevőt nyers terményei számára.”

Magyarországon, hangsúlyozá Trefort,
anemzet gazdaságtant minden iskolában kell
tanítani a férfiaknak, ugy, mint a nőknek,
mert „sajátságos, hogy az emberek a görög,
és keleti mondákat tanulják, de nem tudnak
semmit azon közgazdasági világról mely-
ben élnek s melylyel minden órában érint-
keznek; sajátságos, hogy nem tudja a nagy-
ságos asszony, hogy az nem mindegy, akár
Budapesten vagy Párisban készül a butora
s a sportman urfi nem tudja, hogy szinte
nem mindegy, akár itten készül a vörös
frakk s vadászszirma, vagy Londonban.”

Az első felolvasó Bernát István: „A ma-
gyar malomipar állása a világpiacozon, külö-
nös tekintettel az amerikai versenyre”, té-
telről.

A felolvasó a malomipar fontosságának
hangsúlyozása után kifejté, hogy míg utóbbi
időben a malmok száma apadtott, az előál-
lított liszt mennyisége s a gőzmalmok száma
tetemesen emelkedett. Legfőbb lisztpiacunk
Ausztria, hol a kiviteltre kerülő lisztnek
50—60%-a adatik el. Vázolva lisztkivitelnél
helyzetét Francia- és Németországgal szem-
ben, hangsúlyozza, hogy a kivitelt mennyi-
sége nem hanyatlott, mert míg az előző
évben 2 millió 891 ezer méter. volt, addig
1886-ban 3 millió 539 ezer méter. volt.

Keletindia és Ausztrália versenyére terve
kifejezi, hogy a régi kedvező árak vissza-
térését többé várni nem lehet. — Hangsú-
lyozza, hogy a belföldi piacot kell előfo-

lalni s hogy nemzetünk táplálkozásában nagy változásnak kell beállni, melynek javulása a nép művelődésétől függ, azért a népet művelni kell.

Fenyvessy Adolf szerint ott van a hiba, hogy műmatnaink drágábbnak adják el itthon a durvább lisztet, csak hogy a finomabbat, akár veszteséggel is, exportálhassák külföldre.

Ezután Körösi József tartott szabad előadást a Magyarországból Amerikában való vándorlást illetőleg.

E felolvasások figyelemmel kísérését ajánljuk olvasóinknak.

(—) Háborusdi. A háboru eshetőségei aggasztóbbak kezdenek lenni. A béke mégsem áll oly erős lábán, mint a hogy hittük. Trefort egy közelebbi elnöki megnyitójában erősen hangsúlyozta, hogy kiszámíthatatlan tényezőkkel állunk szemben: a párisi demokracziával s a panszlavizmussal Oroszországban. A jelek arra engednek következtetni, hogy Trefort aggodalmait alaposak, mert decz. 15-én Bécsben a király elnökleite alatt hadi tanács volt s 18-án, tehát ma, újból az lesz, s ezen már Tiszának is ott kell lenni. Helyesen; nem kell nyakunkra várni a muszátkat.

Berlinből jelentik, hogy ott a kilátásba helyezett békés jellegű orosz nyilatkozattól nem remélnék valami nagy eredményt. Berlinben csak akkor találnak indokoltaknak a helyzet kedvezőbbre alakulása vett reményeket, ha Oroszország az általános megnyugvás érzetének felkeltéséhez nem csillapító nyilatkozatokkal, hanem a csapatok visszavonásával járulna közre; azonban nem igen hiszik, hogy Oroszország részéről ily lépés várható legyen, s azért Berlinben a helyzetet minden nyilatkozatok dacára most is, mint annak előtte, komolynak tekintik.

Felfüggesztett hadi készülétek. Megbízható orosz tudósítás szerint a pétervári katonai kerületben állomásozó csapatok rendeletet kaptak volt a készenlétre, hogy jan. 13-án az osztrák-magyar határra indulhassanak. Együtt a határvédeli parancsnokok megbízást kaptak, hogy a csapatok elhelyezésére a szükséges előkészületeket tegyék meg. Azt a rendeletet azonban, mely a csapatok készenlétbe helyezésére vonatkozik, három nappal ezelőtt felfüggesztették s a szállások berendezésére vonatkozó rendeletet pedig Orosz-Lengyelországban visszavonták.

Az E. M. K. E. választmányi gyűlése.

A deczember 12-én megtartott deczember havi rendes választmányi gyűlés fontosságánál, látogatottságánál fogva talán legdöntőbb volt minden eddigiek között.

Az egyházak segélyezésének kérdése volt napirenden, melyről a 7-es segélyező bizottság nevében dr. Hegedűs István referált.

Jegyzőkönyv felolvasása után Sándor József titkár választott Bartha Miklós alelnök azon interpellációjára, mely szerint az erdélyi ev. ref. egyházkerület legutóbb tartott közgyűlésén főhelyről azon kijelentés tétetett, hogy a püspök által a vessződi iskola ügyében beadott nagyfontosságú irat a titkári iroda által figyelmen kívül hagyott.

Elnök azon kijelentésére, hogy a figyelmen kívül hagyás kifejezés „csak segélyben nem részesített” jelent, Vessződ ugyanis nem esik a kultur-vonalakba, titkár válasza megnyugtató tudomásul vétetik.

A pénztári havi jelentés szerint az egyesület vagyona nov. 30-án 273,000 forintot tett; a havi bevétel 2731 forint 40 kr volt.

A titkárnak több apró bejelentése után következett az egyházaknak az egyesület segélyezési elveire s összegeire adott válasza.

Lönhardt Ferencz római káth. püspök úgy általánosságban, mint részleteiben, „hálás köszönettel” fogadja az E. M. K. E. segélyét, s maga részéről hozzá intézett kérdésekre nézve legmelegebb pártfogását ígéri.

Ferencz József unit. püspök egyháza nevében Bartha Miklós alelnöknek szöbelileg tett hivatalos kijelentése szerint a segélyt szintén elfogadja, mit a gyűlés éljenzése vesz tudomásul.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése átiratának felolvasása kerülvén sorra, az igazgató választmány tagjainak sokszoros közbeszólásai közt jön tudomásra az egyházkerület közgyűlésének azon határozata, hogy az E. M. K. E. segélyét el nem fogadhatja, mivel: „nevezett egyület magának fenn akarja tartani egyes egyházi és iskolai eljárása fe-

lett a közvetlen ellenőrzési jogot, valamint a segélyével szerzett vagyonértékekre nézve a társulajdonjogot, sőt még azt is megengedhetők tartja, hogy egyes egyházak és iskolák segélyezését az illetékes egyházi főhatóság megkérdése nélkül közvetlenül eszközölje.”

„Mindezek által az egyházkerületi közgyűlés nagybecsű és több száz éven át gonddal megvédett autonómiáját veszélyeztetve látja”, s a segélyt nem csak el nem fogadja, hanem „egyes egyházközsegeinek és iskoláinak ama segélyek elfogadását meg nem engedheti.” Kijelenté azonban az egyházkerület, hogy „ha sikerülni fog az E. M. K. E. segélyezésének oly módosítást találni, mely a ref. egyház autonómiáját nem sérti, azt készséggel fogja fogadni; igazgató-tanácsát pedig utasítja, hogy a püspök által előkészített szövetkezési alapon az E. M. K. E. netaláni felhívása esetén a tárgyalásokat ismét indítsa meg, az egyházkerület és az egyesület állandó szövetkezését az egyesület rendelkezésre álló erejének mértékéhez képest lehetőleg elkészítse és az ohajtott eredményről annak idejében az egyházkerületi közgyűlésnek jelentést tegyen.”

Dr. Hegedűs István olvassa a 7-es bizottságnak ez átiratra szerkesztett részletes válaszát, mely pontról-pontra kimutatja sajnos félreértés fennállását és javasolja, hogy e válasz a sajtóban is szösz szerint közlésététvén, küldessék meg az egyházkerületi közgyűlésnek, illetve annak elnöke br. Kemény Gábor kezéhez. Az egyesület egyébiránt, mely a maga segélyezési elvei és összegei kimérésében souverain jogkörrel bír, a nemzet szent szellemében vél cselekedni, midőn a továbbiakra nézve nem helyezkedik a sérelmek állásföntjára, nem a differenciákat kutatja, hanem a találkozásai pontokat keresi, s ennek következtében segélyeit fenntartja s újból felajánlja szerződés nélkül is. A legnagyobb erdélyi magyar egyházat az E. M. K. E. működésében nem nélkülözheti.

A káth. és unit. egyházak számára adandó segély már jan. 1-én folyósították, a ref. egyház számára megszavazott összeg pedig a remélhető gyors eldöntésig függőben tartatik.

Nem kevésbé fontos volt a következő tárgy, melyet az irodalmi szakosztály nevében ugyancsak dr. Hegedűs István referált. Az erdélyi ref. tanfelügyelők javaslata alapján ugyanis az egyesület felszólítására a szakosztály kidolgozta a létesítendő népkönyvtárak hálózatainak tervét s költségvetését, melyet most beterjesztvén, elfogadtatt 1888-ra e népkönyvtárak alapját alkotó kis minta könyvtárocskák költségvetését 1000 forint, oly határozattal, hogy ugy könyvek szaporítására, mint új könyvtárak létesítésére az E. M. K. E. évi jövedelmeiből állandó nagy összeg biztosíttassék. Ezzel az E. M. K. E. e téren is megkezdte áldásos akcióját.

Egyéb folyó ügyek elintézéséről itt nem referálunk.

A k.-vásárhelyi „Stephanie”-menház közgyűléséből.

Elnöki megnyitó.

Tisztelt közgyűlés!

Legyenek mindnyájan szívesen üdvözölve a menháznak jelen évi rendes közgyűlésén.

Ha visszatekintünk a menháznak lefolyt évből működésére, a tisztelt közgyűlésnek sáfáradásáról beszámoló, egyebet nem mondhatunk, mint hogy kötelességünknek igyekeztünk lelkiismeretesen megfelelni. Ismétlése volt ezen év a többieknek, minden nevezetesebb esemény nélkül, mi nem is várható ezen intézet hatáskörétől; hiszen a benne lakók éltők végső éveire jutottak, leszámolva az élettel s annak minden reménye, minden változatosságával, s csendes, egyformaságban telnek el napjaik, mindenik közelebb vezetve őket a menházból elérendő végcéljünk: a halálhoz!

Miként a bennlakók élete változatosság nélküli, akként annak vezetése is, mi a jótékonyág gyakorlására nem is elkerülhetlenül szükséges, hanem, hogy azon cél, melyet maga elejébe tűzött, hiven betöltse; a mit a menházzal keletkezése óta megadhatunk.

Csodálkozni lehet, hogy ennek dacára a

tudva levő nyomorral párhuzamban, kevés a kérelmezők száma, s többen vannak, kik későbbek a mindennapi inséggel megküzdni, sőt koldulni, mint a menházból minden tekintetben jó ellátás mellett, gond nélkül, csendesen ülni! Ez bizonyára minden józan gondolkodású és művelt lelkületű egyén előtt talánynak tetszik; megoldása azonban abban rejlik, miszerint az illetők annyira megszokták a rendetlen életet, hogy magukat minden intézetnél elkerülhetlen fő kelléknek: a rendnek alá vetni nem akarják.

Mig másokat korlátozott felfogású rangkülönbségük tart vissza s jobb születésűeknek

ítélve magukat a menházból levőknek, ezek még a végső inségekben is oly válaszfalat húznak magok között, minőt a művelt világban a legelő társaságban egyének sem tesznek. Mindezek könnyelműen utasítják el a jó Isten segítő kezét, mely őket a menházzal utalja.

Az ilyenekre hatni azoknak kellene, kik velük gyakrabban érintkeznek, meggyőzve őket téves felfogásaikról, hogy lassanként ezen félszegség kiküszöböltesse, s a társadalom is ment legyen ezen napontai terhektől, mert bárki is szívesebben összpontosítja adományait egy helyre, különösen azon öntudattal, hogy általa felebarátain teljes mértékben segítette.

Kétségtelen, hogy ilyen megrögzött öregeket meggyőzni nagy feladat és sok türelmet igényel, de végre is akaraterővel és kitartással célt lehetne érni.

A menházi tisztviselőknél, bizottmányi tagoknál és nemes ügybarátoknál, annak alapvagyonát gyarapítani, legbuzgóbb törekvés mellett is vajmi kevés alkalom hagyatik fenn a Kézdi-Vásárhelyt székeltő számtalan másintézetekkel szemben, melyek erre nagyobb mérvben reá is vannak szorulva.

Hála a Mindenhatónak s azoknak, kik ezen emberbaráti munkában részt vettek, a menház bir a jelen körülményeknek megfelelő kis tőkével, ezt azonban szőfos kötelességünk minden eshetőségekkel szemben féltékenyen megőrizni.

A jelzett viszonyoknál fogva, az anyagiakkal bajlódni részünk kevés levén, annál több időt fordíthatunk a szellemiekre, t. i. a szegény aggodat mentől gyakrabban látogatni, őket siralmas, eltehetetlenkedett állapotjukban vigasztalni, velük főházkodni, hogy az ájtatos ima, jó Istenünkben helyezett rendíthetetlen hit és bizalom ereje tartassék fenn őket gyakori kétségbeesett, elbetegedett állapotukban; elkészítve lelkeiket azon nagy utra, melynek küszöbén állanak. Továbbá oda hatni, hogy a menházból mindenkor azon megkívántató szeretett, béke, egyetértés honoljon, mely a bennlakó szegény öregek végnapjait, megédesítve, megelégedetté, sőt boldoggá varázsolhatja!

Ezek e hasonlók az igrálmasság azon cselekedetei, melyeket Isteni Megváltónk gyakorolni nekünk hátrahagyott s a melyekről azt mondotta: ha a legcsekélyebbet azok közül az Ő isteni szellemében teszünk felebarátunkkal, úgy fog egykoron nekünk beszámíttatni, mintha Vele cselekedettük volna! Hogy ezen igazságot soha szem elől ne tévesszük s mentől gyakrabban használjuk fel ezen önként kínákozó alkalmakat lelkünk üdvére, ezt szívemből ohajtom és ezzel a menháznak mai közgyűlését megnyitottnak nyilvánítom!

Titkári jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Megvallom, mindig némileg feszélyezve érzem magamat, valahányszor a végből kell tollhoz nyulnom, hogy a kézdívásárhelyi „Stephanie” menház évi működéséről jelentést szerkeszsek. Aggodalommal kérdezem magamtól, hogy honnét vegyem ez anyagot; mert a jelentéshez anyag kell, ha csak a közgyűlés figyelmét csillogó szővirágokból fűzött üres frázisokkal fárasztani nem akarom. Már pedig mindnyájunk előtt ismeretes, hogy ezen intézet a minő zajtalan, de biztos léptekkel halad a kitűzött célja megvalósításához vezető uton, s nevéhez méltóan menedéket ad a kebelébe fogadott vagyontalan és munkaképtelen aggodnak; ép oly kevés

gondot okoz úgy nemes szívű alapítójának, valamint vezető tisztviselőiük. Áldásos, csendes, működése nélkülözhi a változatosságot, s így nem csoda, ha az évi jelentéshez kevés anyagot szolgáltat.

Ezt a keveset a következőkben van szerencsém a t. közgyűlés elé terjesztetni:

A mult évi október hó 24-én tartott közgyűlés óta volt egy igazgató bizottmányi gyűlés f. évi november hó 25-én.

A közgyűlés legnevezetesebb tárgya volt a tisztújítás. A lemondott tisztviselői kar közfelkiáltással újból megválasztott; csupán annyi változás történt, hogy a jegyzőség terhe a teendőkhöz úgy is eléggé elhalmozott Nagy Károly vállairól levétetvén, Vajna Károlyra ruháztatott át. Igazgató bizottmányi tagokká is kevés kivétellel az addigai lettek megválasztva.

Ugyanezen közgyűlés halásan emlékezvén meg azon jótéteményekről, melyekkel elnök báróné ő méltósága az intézetet megalapítása óta elhalmozta, s tekintetbe vévén, hogy ő méltóságának alapítványai és egyéb időnkinti pénzadományai összesen az 1200 forintot meghaladják s így az intézeti alaptőkének majdnem egy nyolczadát teszik: megadta elnök báróné ő méltóságának azon jogot, hogy ő méltósága és jogutódai az emittett tőkének, mint alapítványnak kamataira időnkint egy-egy szegény, munkaképtelen öreget a menedékházban elhelyezhessenek.

A mult évben, vagyis a legutóbbi közgyűléstől maig terjedő időszakban felvettett az intézetbe két öreg nő; névszerint Pap Mária és Hübner Józsefné. A létszám 12. Ugy ezeknek, mint a felügyelő nőnek ellátási s az intézetnek fenntartási költségei részint a tízezer forintot meghaladó alaptőke kamataiból, részint gyűjtés útján befolyt és egyéb önkéntes adományokból fedeztettek. Az adományok a felvett szokáshoz hiven időnkint hirlapilag nyugtázva lettek.

A szokásos karácsonyi ünnepély a mult évben is megtartott az intézetnél; mely alkalommal szintén több rendbeli adomány folyt be az öregek részére.

Az igazgató bizottmány intézkedései közül bátor vagyok fölamlítani a következőket:

Elhatározatott, hogy a szokásos őszi gyűjtés — tekintettel azon körülményre, miszerint az „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet a támogatásra ez idő szerint inkább rá szorul — ezen évben a menedékház részére nem rendeztetik, hanem a nevezett intézetnek tartatik fön.

Elhatározatott továbbá, hogy adassék ki a menedékház részéről egy évkönyv, mely felölelje ezen intézet alapításának és 15 éves multjának története mellett az alapítók és adakozók névsorát, vagyunkimutatását, pénzforgalmát, az alapszabályokat, házrendet, olyképen, mint ez az árvaház által közelebből kiadott évkönyvben van. S hogy ezen évkönyv kiadása az intézeti alapvagyonot ne terhelje, elhatározta az igazgató bizottmány, a felmerülő költségeket e célra rendezendő mulatságok és előadások jövedelméből fedezni.

Végül még fölemlitem, hogy a kiszabott heti látogatások a bizottmányi tagok által pontosan teljesítették. A felügyelet sem hagyott semmi kívánni valót, s a házszabályok is pontosan megtartattak; minek folytán az intézetben példás rend s az öregek közt zavartalan, békés szellem uralkodott. Mondanom sem kell talán, hogy mindez elnök báróné ő méltósága után első sorban özv. Pap Andrásné alelnök és Szőcs József pénztárnok közös érdeme, a kik semmit sem mulasztottak el arra nézve, hogy az intézet elérhesse kitűzött célját, betölthesse nemes hivatását.

Mielőtt jelentésemet bezárom, egy mindnyájunk által táplált hő ohajtásnak adok kifejezést; s ez az: vajha ezen intézet minél előbb oda fejlődne, hogy benne ne csak egy város, hanem a vidék elaggott szegényei is végnapjaikra védő hajlékot, csendes menedék-helyet találhatnának!

Hogy ezen ohajtásunk megvalósulhasson, kérjük a Mindenhatót, hogy intézetünk nemeskeblű megalapítóját és fáradhatlan buzgalmu elnökét báró Szebereszy Stephanie ő méltóságát sokáig boldogul éltesse!

Utí jegyzetek.

(Montreux-tól Budapestig.)

Baró Szentkereszt Irene-író.

(Folytatás.)

A következő napon (május 20-án) hozzáfogtunk Velencze nevezetességeinek megtekintéséhez. Majd mindig gondolával kella városban mozogni, ép csak a Márkus-téren megy az ember száraz földön, onnan vezet be egy kis utca a városba. Ez képezi az összes tért, mely gyalog s száraz lábbal járható. Különben ez is egy rémes kis utca s idegenek, ha egyedül rászánják magukat itt járni, többnyire el is tévednek. Aztán nagyobb ijedségükre, a kanalis felé tévesztve el az irányt, egyszerre víztől környezve, igen kellemetlen helyzetbe jönnek. Különösen este későn nem igen tanácsos arra menni. Néha azonban kúriozitásból elmelet az ember; a gondola kedves menetét kár volna ezért megszakítani; hisz úgy sem lehetne azt elkerülni.

Reám, mint bizonyára sokakra, kellemetlen azon körülmény, hogy a kedves kis gondolák mindenike egyformán fekete. Ez oly gázszónak tűnt fel nekünk, míg szemünk hozzászoktak. Tudvalevőleg mintegy törvényre tették, hogy Velenczében csak fekete és főképp egyszerű gondolákat szabad gyártani és használni, és pedig azért, mert a régi időkben oly nagy fényűzést fejtettek ki az ország nagyjai és gazdagjai s utánok a kevésbé vagyonszak is, hogy utóbbiakból sokat s előbbiekből is nem egyet tönkre tett ez egészen. Felséges látványt nyújthatott azonban a szép „Canale Grande“ a tyűzgségig telve pompásabb pompásabb színezetű, alaku és díszítésű gondolákkal. Az evező személyzet is gyönyörű ruhákban pompázott akkor. Most csak a kényelmes párnák maradtak még meg, melyek többnyire hatytyn-tollal vannak tömve és felette jól lehet bennök pihenni. A matróz is egyszerű ruhába van öltözve.

E kis bevezetés után kezdjük meg körutunkat.

Reggel a Marcus-templom felé vettük utunkat első sorban, a mint ezt a turisták meg szokták tenni. Itt szent misét hallgatván, még több templomot tekintettünk meg. Egyik szebb volt a másiknál. A kőfaragás igazi művészete és a szép iránti legmagasabb fokú ízlés itt valóban összpontosult. A márványnak mindenemű színvegyűléke látható némely főbb templomban. Piros, sárga, halvány, majd rózsaszín, szürke, s a mi nagy ritkaság, — gondolom, említettem is, hol dolgozzák fel — fekete márványból oszlopok, ékítések, gyönyörű műrekek díszítik a nagy férfiak nyugvóhelyeit. Nagyrészt azonban az elhunytak egész alakja fekszik a sírkövön. Sok templomnak a padozatán teljes díszítőzékben láthatók a nemzet nagyjai.

Velencze egyik templomának márványfala úgy néz ki, mintha szönyeggel volna borítva. Itt egy kis élményünk jut eszembe. Egy igen díszesen öltözött nő — sajnosan kell bevallanom, földünk volt — erősen látszott hinni, hogy a templom falát szönyeg borítja. Férje és mások társaságában velünk egyidejűleg voltak a templomban. Meg akarta érinteni az általa szönyegnek hitt márványfalat, míg a mindig éber szemmel őrködő felvigyázó nem figyelmeztette, hogy itt egyáltalában semmihez sem szabad nyulni. Ő azonban váltig erősítette meggyőződését. „Tapaszd csak meg!” — biztatta férjét, ki inkább elhite neki, semhogy magát a tiltott osekedetre ragadtassa.

Délután megtekintettük az üveggyárt. Most is van még birtokomban innen egy tenger gyöngy „Venezia“ felirattal. Ezt az embernek szeme láttára pár perc alatt készíttik s kíváncsiaknak adnak belőle a látogatóknak. Valóban gyönyörű munkákat láthatni itt. Az a sok finom zománcu és mindenféle színű üveg első tekintetre kápráztató látványt nyújt. Nagyon kedvesek a tükörök, melyeknek rájája színes üvegírvákkal van ellátva. Velenczében nagy és kis tükörnél egyaránt rámat nem láthatni; ez mind csillogó, villogó üvegből van összeállítva.

Másnap délután a következő nevezetességeket tekintettük meg: Palazzo Sina, Pesaró, Vandra Mini stb. Mindenik nagyon szép a maga nemében; a Palazzokban (paloták) rendesen gyönyörű képek, szobrok s egyéb műrekek láthatók. Már messziről látható a külső márványdíszök ezen pompás palotáknak, melyek oly méltóságteljesen emelkednek ki a vízből.

Történelmi becs tekintetében a templomok közül legbecesebb a St. Giovanni e Paolo (St. János és Pál) temploma. Szép gazdag síremlékeivel különösen kitűnik e templom. Dogék és sok nagy ember sírjai láthatók benne.

A Dei Frari templomban szintén igen szép síremlékek vannak. Tizian, a halhatatlan festő is ott nyugszik. Három felséges képe látható itt, melyek összes és számtalan műveinek legkitűnőbbjei. Ezek közt látható

„Krisztus Urunk mennybemenetele, mely legutolsó műve volt.

Másnap (22-én) reggel 7 órakor elhagytuk Velenczét s egy nagyobb szabású kirándulást téve, estig voltunk oda. Gondolán mentünk 6 óra hosszat. Első sorban érintettük Buranót. Burano maga nagyon érdekes. Fő-aevezetessége az, hogy ott készítik, jobban mondva verik a világhírű olaszhozi csipkéket. 300 munkásnő foglal el a csipkeverés naponta. Érdekes látványt nyújt a munkások tömege, kik mindnyájan egyenlő nagyságú párnák előtt letelepedve dolgoznak. Némelyiknek párnája gombostűkkel van van tele, melyekre finom czérna, gyönyörű színezetű selyem stb. van illesztve. Kétféle pedig az u. n. „Klöppl“-ek (esztergályozott kis fadarabok), melyekkel a csipkeverést eszközlik. Soha el nem feledhető látvány volt az, midőn pontban 12 órakor a 300 munkásnő hazaindult elbúcsúlni és egy kis sietést tartani. Annyi gyönyörű szép leányt és aszszonyt egyszerre még Olaszországban sem láttam sehol. Nem győztük őket eléggé bámulni. A 300 közül legalább is 100 volt feltűnő szép. Bárkit is bámulatra ragadtott volna az a gyönyörű, u. n. creol bőrszín; az az üde, friss és többnyire kisse kövér, kerekded arc; az a hollófehér haj, szép, hajlékony termet, tüzes, fekete, gyémántfényű szem. Szóval egy-egy szépség volt tetőtől talpig mindent. Nem tudtuk levenni róluk szemünket, s fivérrellem azon megjegyeztettük, hogy ha e szép nőket divatos ruhákba öltöztetnék s felséges hajfonataikat egy fodrász idomitaná arczukhoz: mennyire beillenek bármely magasrangú társaságba! Bizony sok dús-gazdag arisztokrata nő oda adná félvagytonát, ha olyan szép lehetne, mint a szegény csipkeverő leány, ki minden-napi élelmét két keze munkája árán kell hogy beszerezze, de azért a bevégzett munka után vídám kedélyvel, boldogságtól sugárzó arccal éneklő az „Addio Napoli“-t. Százszorta boldogabb ő azon hercegnőnél, a ki legdrágább szövetű és mintájú, sok időt igénybe vett szép csipkéjét kis kezének könnyed mozdulataival megvásárlásra kijelöli, jóformán meg sem hallgatva a felügyelő nőt, ki dicsérve a munkát, mondja meg a csipke árát. 600—800 lira! Seba, hisz van neki még több is. És néhány perc alatt megtörténik a vásár. Pedig féljekeken és hosszú napokon át meresztette szép szemét az a szegény buranói leány, míg e műdarabot befejezhette. Ez a világ sorsa. Az ilyen drága csipkéket pedig többnyire nem ékesítnek mást, mint a dús-gazdag olasz főrangú nők kedvencz templomaiban levő Madonna-szobrokat s más emlékeket.

(Folytatása következik.)

Felhívás.

Régi szép szokás szerint e város és vidéke nemes-szívű közönsége az „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet árvái és a „Stephanie“ menedékház öregei számára karácsonyi ajándékokat szokott küldeni. Ez a szép szokás, mely a keresztényi érzések szép nyilvánulása volt, a szegény árváknak és aggoknak sok tiszta édes örömet szerzett s a szeretet emlékeztetése tévé előttük.

Tisztelettel kérjük fel e város és vidéke nemes-szívű közönségét, hogy áldozataikat ezuttal is hozzák meg.

A kegyes adományok aldlrt alelnökökhöz vagy az árvaházhoz intézendők.

Kézdi-Vásárhely, 1887. decz. 12.

Id. Tóth Istvánné, Özv. Pap Andrásné, árvah. h. alelnök. menh. alelnök.

Különlék.

— Az ujví üdvözlétek és az árvaház. Az ujví üdvözlétek küldése oly nagy mértékben divattá lett városunkban is, hogy minden olvánt embernek, ki ujví üdvözlétek kapott vagy küldött, belekerül 1—2 frtjába. A jótékony czélok előmozdításának korát éljük; s ez a társadalom életképességének, jó irányának legbiztosabb homérója. Ne használjunk fel gyakorlatilag nemes czél nélkül egy krajczárt is; fordítsuk az ujví üdvözlétekre szánt összeget a helybeli árvaház javára; mert Isten inkább megadja nekünk azon boldogságot, melyet egymásnak kívánunk, ha az árvákat adjuk vissza erkölcsben, erényben, munka és takarékoságban megerősöve a társadalomnak s elősegítjük az ők nevelésüket. Adjuk tehát krajczárjainkat ujví üdvözlét fejében az árvák javára. (—)

— Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület Kézdi-Vásárhely városi választmánya ez évi rendes közgyűlését ma vasárnap decz. hó 18-án délután 2 órakor a tanácsház dísztermében fogja megtartani, melyre az ala-

pitó, rendes tagokat és minden városi polgárt tisztelettel meghív az elnökség.

— Színészet. A Gyergyó-Szentmiklóson működő Volgyi O. József színtársulata által foiyó hó 20-án Rajz Ödön a társulat elsőrendű tagja jutalomjátékául „A zsidó honvéd“ cz. ismeretes mulattató népszínmű adatik több műkedvelő felleptével. Havas Jakab, ifjabb Geringer Ferenc és Vákár Ferenc a jutalmazandó iránti szívességből lépnek fel. Felhívjuk ez előadásra a közönség figyelmét és pártfogását, a melyre Rajz Ödön — ki mindig a közönség teljes meglegedésére működik — valóban érdemes is.

— Csak azért sem. A mi száz németjeink megint kitétek magukért. Nekik csak nem kell a magyar szó, inkább penálét fizetnek, semhogy rávegyék a fejüket arra a nemzeti-ségi bűnre, hogy magyarul írjanak. A brasi-ói evangélikus presbyterium elkövette leg-utóbb tartott ülésén azt a virtusságot, hogy határozatot hozott, mely szerint ezután sem cimezi leveleit magyar nyelven. A dolog nyitja az, hogy az ülésen felolvastak egy miniszteri leiratot, melyben tyukkal, kalácsal, csalogatják a derék szászokat egy kis magyar szóra, igérvén nekik portöntes-séget a magyarul czimzett presbyteriális levelekre. Csak azért sem! Dörögte rá a szász fanatizmus és inkább fizet. Persze, mert csak őt krajczárról van szó, a mi a nemzetiségi lelkesedést kisse komikussá teszi.

— Mesés végrendelet. Baucicautné asszony, a „Bon marche“ czímű nagy párisi áruaktár nem rég elhunyt tulajdonosa, óriási vagyona nagy részét jótékony czélokra hagyta. Mesés módon gondoskodott az elhunyt özletének egész hadsereget kitevő személyzetéről: 16 millió frankot hagyott ezek számára. Az alkalmazottak mindenike, még ha csak egy napig voltak is az üzletben, kap 1000 frankot, ha tíz esztendőnél tovább szolgáltak, 10,000 frankot. A napszamosok részére, a szerint, a mennyi ideig dolgoztak a roppant áruházban, 180—1000 frankot hagyományozott. További tizenkét milliót hagyományozott elbetegesedett alkalmazottak részére építendőmenedékház építésére s más, ugyancsak az alkalmazottak javára építendő jótékony intézetekre. Félmilliót hagyott minden vallásbeli lelkesek segélyezésére, vagyona többi részét pedig a párisi szegény-alapra s egy nagy kórház építésére. Baucicautné már a múlt évben négy milliót alapított egy nyugdíjintézetet az özletében alkalmazottak számára, a kik ezenfelül bizonyos százalékot kaptak az özlet tiszta nyereségéből. A mesés végrendelet nagy feltűnést keltett Párisban.

RÖVID HIREK.

A király követe a napokban fogja átnyújtani a pápának a király és trónörökös üdvözlő leveleit és jubileumi ajándékát: egy nagyjértékű aranyeszléket. — Az egriek ma jubileumot ünnepelnek. 200 esztendeje, hogy Eger vára felszabadult a török iga alól, s ennek emléket ünneplik meg Egerben. — Törökországban Beyrutban nem rég valóságos harc folyt le a druzok és ledsabedi-nok közt. E két törzs főnökei vizsállyba keveredtek egymással s ez okozta az összeütközést, melynek végén a druzok 160 halottat hagytak hátra s mintegy 300 sebesültet vitték magukkal. — Az amerikai dinamitosok feje, Hamilton Williamson orvos, nagy személyzettel, irnokokkal és 20,000 dollár tökével dolgozik. Ügynekei Londonban szerzik be a párt eszközeit, hol két mázsa dynamitot sikerült nekik elrejtetni. — Budapest nem-sokára megvalósul a villamos világítás terve. — A biborosok a pápának nagy aranyérmét fognak jubileumi ajándékképpen átnyújtani. — Budapest főváros három milliós kölcsön kötését tervezi több utcájának gránittal és trachyttal leendő kivevzésére. — A rettegő czár. A lapokban hirté, hogy a „Mária“ színházban bombát találtak a czár páholyában. Most kitűnt, hogy biz az nem bomba volt, hanem csak egy ártatlan pálinkás üveg. De azért a színházi rendőrség főnökét elcsapták, mert ... hátha igazán bombát találtak volna? — Főhelölte magát Nagyváradon egy tiszthelyettes, mert megfosztották rangjától és elzárták. — Temesvárti nagy botrány történt az ottani jözséfváros kör társasestélyén. A kör magyarfaló elnöke ugyanis megtiltotta a cigányoknak, hogy csárdást játsszanak, a mi nagy felháborodást szült a fiatalság körében. A kör választmánya közelebb ülést tart az elnök kizárása czéljából.

— A szerb papok visszaélései miatt Szerb-Csanádon a szerbek vallásukat kezdik elhagyni; leginkább a nazarénus hitre térnek. — Bécsben a legujabb kimutatás szerint 1173 orvos van. Gyógyszertár van 90. — Varsóból írják, hogy az osztrák, magyar és német állam-polgároknak, kik a lengyel közbánnyakban dolgoznak, megparancsolták, hogy 27 nap alatt az orosz területtől távozzanak. — Schiffer Gyula dús-gazdag fővárosi polgár egy millió frtnyi vagyonát egy Budapesteni felállítandó keresztény árvaházra hagyta. —

A pozsonyi törvényszék Logothetty Leó grófot több, Bécsben és Pozsonyban elkövetett lopás és betörés miatt egy évi fogházra ítélte.

LEGUJABB.

Bécs, decz. 17. Miután a helyzet semmi irányban nem változott vagy javult és azon katonai jelenségek, melyek nyugtalanságot szültek, továbbra is fennállnak, ennél fogva monarchiánk részéről folytattnak az eddig foganatosított előkészítő óvintézkedések és valószínű, hogy az erre szükséges költségek iránt a közelebbi napokban megfelelő gondoskodás történend, fentartva a törvényhozás jóváhagyását.

CSARNOK.

Hogy él Kossuth Lajos.

A Lukács Gyula által szerkesztett „Nép-zászlója“-ban Helfy Ignác országgyűlési képviselő érdekes cikket közöl e czimmel: „Hogy van Kossuth Lajos?“ melyből érdekesnek látjuk közölni, hogy nagy hazánkfa hogyan él. Mindennap, a kellemetlen idő daczára, hosszú sétát tesz a város távolabb eső részeiben. S ebben a jó szokásában nem igen zavartatja magát az időjárás személyei által. Egy reggel, midőn hozzám mentem, írja Helfy, hogy a rendes sétára elkísérjem, záporoként hullott az eső s midőn erre figyelmeztettem, azt felelte: „Hát ez az eső dolga, mi csak végezzük a magunkét s menjünk sétálni.“ Mentünk, át is ártunk bőrig, de ő fel se vette, csak folytatta, míg kitélt az idő. Hazatérve hamarosan átöltözködött s leült a villásreggelihez, melylyel a gondos házi aszszony, kedves jó huga már készen várta minket. A gyengéd szemrehányásra, hogy már hogy lehet ily rossz időben kijárni, mosolyogva rámutat ruháira, hogy azokon semmi nyoma az esőnek.

Villás reggeli után, körülbelöl 1—1/2 tájt, Kossuth rendesen íróasztalához ül s dolgozik egyfolytában az ebéd órájáig, azaz esti 7-ig. Ebéd után huga (özü. Ruttkayné) elkíséri dolgozó szobájába, beszélget, olvassa a hírlapokat, azután visszavonul, az „öreg u.“ pedig újból hozzáfog a munkához s folytatja éjjel után 1-ig. Hébe-korba ellátogat hozzá este egy, a tekejátékhöz érto olasz ember. Ekkor félbeszakítja a munkát néhány óra-negyedre, bemegy a billiárd-szobába (mely egyébiránt szintén tele van rakva könyvekkel és természetani gyűjteményekkel), meg-birkózik a taljással a tekeasztalnál (rendszerint meg is veri), azután visszatér munkájához.

De hát mit és min dolgozik annyit? Kérdi az olvasó. No erre igazán nehéz felelni; majdnem könnyebb lenne azt megmondani, hogy mit nem dolgozik. Ott van mindenek-előtt a sok magyar lap, melyen előbb végig-tekint, nehogy a hazai élet valamely nevezetesebb mozzanata kikerülje figyelmét, azoknak lényegesebb részét el is olvassa. Nem hanyagolja el a külföldi sajtót sem, abból is olvas egy-két lapot. Azután ott van a rengeteg sok levél, melylyel a világ minden tájáról elhalmozzák, s a melyek egy részére felelnie is kell. (Sajnálattal említem itt fel, hogy a hazából érkezők közt igen sok a kéregető levél, a mi nemcsak kíméletlenség, hanem valóságos kegyetlenség az illetők részéről. Száműzöttől, a ki 85 éves korában munkája után él, pénzt kérni!)

Mindez csak könnyebb része az ő foglalkozásának. Következik komolyabb része: „Iratai“ további kötetekinek rendezése, a mi bizony nem áll pusztá összegyűjtésből és kinyomatásból, mert ezzel ő be nem éri, hanem előbb az olvasó elé varázsolja, feleleveníti azt a kort, melyben emigrationalis iratai keletkeztek s egy eleven egészé forrasztja azokat, mint fűnyesen bizonyítja az eddig megjelent három kötet. Azután ott vannak a hazai és külföldi komolyabb olvasmányok, melyeket ő nem nélkülözhet. Tudványa nem hagyja pihenni, neki haladni kell a haladó korral. S végre ott van a természetudományok mérhetlen tenger, melybe belemélyed, mint a buvár s szelegeti a szebbnél szebb gyöngyöket. Az üstököstől az apró fűszálalig minden érdekli az ő fáradhatlan, kutató elméjét.

Roppant sokat olvas; s megjegyzem, hogy lassan olvas, nem falja a könyveket, mint sok modern tudós, mert neki szokása írva, azaz jegyezgetve olvasni, valamint írva gondolkodik is. Mindig tollal vagy rajzonnal a kezében olvas, s a mint egy gondolata jön, azonnal feljegyzi hol egy papírszeletre, hol magára a könyv szélére. Jobb szeretem, mikor ez utóbbit teszi, mivelhogy a papír-szeletekre tett jegyzeteket olvasás után rendszeren összetépi s a papirkosárba dobja, mert — úgy mond — ilyenkor magának gondolkozik s nem másnak.

Ez az „írva gondolkodás” és olvasás, a mi neki első ifjúkora óta szokása, magyarázza meg azt a jelenséget, a mi a történelem legnagyobb alakjainál is ritkítja párját, hogy írott szava ép oly hatalmas, mint élő szava, hogy iránya ép oly vonzó, elragadó és utánzóhatatlan, mint volt egyszer, s bizonyára lenne most is, ha alkalom nyílnék reá, ékes-szólása.

153-ik közlemény

a háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára tett szíves adakozásokról.

Földes Bálint 50 ft és ifj. Dávid Istvánné 25 ft alapítványt. Gróf Mikes Benedekné 6 öl tűzfát és karácsonyi ajándékra a következőket: 10 ft o. ért., 9 drb kosár, 23 drb zsebkendő, 5 drb fűsü, 27 drb gyűszű, 6 drb olló, 52 drb kép, 64 drb gombolyag pamut, 1 drb tentatartó, 6 drb virágtartó, 2 darab névjegytartó, 4 drb gyűszűtartó, 11 darab skatulya, 12 drb horgolótű, 2 drb baba, 3 db játékszer, 6 drb levélű, 1 drb kis könyv, 1 drb labda, 11 drb nyakkendő, 2 drb levél-nyomó, 1 drb tüspárna.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket. K. Vásárhelyt, 1887. január hó 15-én.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.
Vajna Károly,
jegyző.

Szerkesztői izenet.

„f” urnak. Lapunkban az olyan cikkeket szoktuk szerkesztői megjegyzés nélkül közölni, melyekkel minden tekintetben egyetértünk, s melyekért a felelősséget elvállaljuk. Ha tárgyilagossá az egyik, még ha a mi álláspontunkkal ellentétes is, az audiatúr et altera pars elvével fogva közöljük, de arra a megjegyzést meg szoktuk tenni, még ha az írónak nem tetszik is. Mi tiszteljük mindenki véleményét, de viszont megkívánjuk, hogy mások is respectálják a mi véleményünket; ezenkívül feltétlenül tárgyilagosságot kívánunk s mivel a beküldött cikkek sem a vélemény tisztelést, sem a tárgyilagosságot illetőleg nem üti a mértéket, nem közölhetjük.

Felölös szerkesztő:

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Ifj. Kovács Dániel.

A közeledő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából tisztelettel jelentem, hogy könyv- és naptár-raktáromban nagy választékban kaphatók **ajándékul** alkalmas olcsó és díszes **képes könyvek** és **újévi üdvözlő kártyák**.

Turóczy László,
könyvkötő.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár házában (volt Tóth D.-féle ház) egy **bolthelyiség** kiadó.

Értekezhetni Benkő Lajosnál.

A közeledő karácson és újévi ünnepekre

gyermekjátékokat és karácsonfa-diszíté-
seket, ugyancsak képes könyveket, társas
játékokat, mindennemű alkalmi ajándéko-
kat a legdusabb választékban ajánlnak a
t. cz. közönség szíves figyelmébe

Wertán testvérek.

Kerestetik a kézdivásárhelyi ol- vasó-egyesülethez

évi 120 ft havi utólagos részletekben
kiszolgáltatandó bérrel, a teke-asztal
játzmáinak díjaiból befolyó tiszta jöve-
delem 5 százalékaival, lakással és fűtés-
sel javadalmazott, írni, olvasni tudó

S Z O L G A.

A kik ezt elnyerni akarják, jelent-
kezzenek személyesen egyesületi gazda
Benkő Lajos urnál december 25-ig, a
kinél a szolgálat feltételei is megtudha-
tók lesznek.

A választmánynak 1887. évi decem-
ber 12-én tartott gyűlése határozatából.

Székely János,
elnök.

Gyöngyösi István,
jegyző.

Ház- és erdő-eladás.

Előpatakán a sétatér közepén levő
Antos-féle vendéglő és az árapatak-elő-
pataki 293. sz. tjkvben 1473., 1582/3,
1582/4., 1583., 1584. hr. számok alatt
előforduló Előpatakára befüggő 56 hold
500 □ öl kiterjedésű fiatal csereserdő
örök áron eladó. Bővebb felvilágosítást
ügyvéd Kökőssi Endre ad Seps-Szent-
györgyön.

Sz. 6006—1887.

Árverési hirdetmény.

Nyújtód község korcsmárlási joga
az 1888-ik évre hasznabérbe kiadandó
lévén, annak nyílt árverésen leendő
eszközlésére f. évi **december hó 19-ének**
d. e. 10 óráját tűzöm ki.

Miről árverezni ohajtók azon észre-
vétellel értesíttetnek, mikép a részletes
feltételek irodámban és a községi elől-
járásnál bármikor megtekinthetők.

Árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10
százalékát az árverés megkezdése előtt
az árverést megtartó főszolgabíró kezé-
hez letenni köteleztetnek.

Az árverésen írásbeli ajánlatok is el-
fogadtatnak.

K.-Vásárhely, 1887. decz. hó 9-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

2—3

Sz. 6020—1887.

Árverési hirdetmény.

Bereczk város mint erkölcsi testület
1518 ft 3 kr adóhátráléka fedezésére
lefoglaltattak a városnak Ojtoz telepén
lévő régi, u. n. vámhivatalok és vesztég-
intézeti vámoló és fűstölő csűrhelyisé-
geknek eladásra kijelölt, még teljesen ép
és építményre kiválóan alkalmas geren-
dákat, a falakat és deszkázata, melyek
összesen 150 ft o. é. becsültettek.

Ezeknek nyílt árverésen való eladá-
sára az 1883. évi XLIV. t.-cz. 63.§. be-
tartásával első árverésén határnapul folyó
év **december 27-ének** d. e. 11 óráját,
a második árverezési határidőül ugyan
folyó évi **december 31-ének** d. e. 11 órá-
ját tűzöm ki.

A második árverésen a fenn kitett tár-
gyak a kikiáltás becsár 150 frton alulis
elfognak adatni.

Miről venni szándékozók ezennel ér-
tesíttetnek.

K.-Vásárhely, 1887. decz. hó 12.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

2—3

Sz. 3602—1887.

Árverezési hirdetmény.

Gelencze nagyközség korcsmárlási jo-
ga az 1888-ik és ezt követő 2 évre, ösz-
szesen 3 évre hasznabérbe fog adatni a
folyó évi **december hó 27-én** délelőtt 10
óra a község házához kittizott nyílt ár-
verésen.

Miről árverezni szándékozók arról ér-
tesíttetnek, hogy az árverezési feltételek
irodámban és a község házában bármik-
or megtekinthetők a hivatalos órák alatt.
Árverezők a megállapított 1000 ft ki-
kiáltási árnak 10%-át bánatpénzül az
árverezés megkezdése előtt k. pénztárnok
kezébe letenni kötelesek, mely idő alatt
írásbeli kellően felszerelt zárt ajánlatok
is elfogadtatnak.

Kovácsnán, 1887. december 12.

Hollaky Attila,
főszolgabíró.

2—3

Sz. 5383—1887.

Árverési hirdetmény.

Altörja község mészárlás, valamint
bor- és sör-korcsmárlási joga az 1888-ik
évre hasznabérbe kiadandó lévén, annak
nyílt árverésen leendő eszközésére folyó
évi **december hó 30-ának** d. e. 11 óráját
tűzöm ki.

Miről árverezni ohajtók azon észrevé-
tellel értesíttetnek, mikép a részletes
feltételek irodámban és a községi elől-
járásnál bármikor megtekinthetők.

Árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10
százalékát az árverés megkezdése előtt
az árverést megtartó főszolgabíró kezé-
hez letenni köteleztetnek.

Az árverésen írásbeli ajánlatok is el-
fogadtatnak.

K.-Vásárhely, 1887. decz. hó 9.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

2—3

A s.-szentgyörgyi ipar-kiállításon dícsérő oklevéllel kitüntette!

Van szerencsém a nagyérdemű helyi és vidéki közönségnek b.
tudomására hozni, miszerint helyben ujonnan megnagyobbított

asztalos gyári műhelyemben

vállalkozom minden e szakmába vágó munkáknak gyors előállításá-
sára, u. m. kárpitos-, épület-munka, teljes szoba-berendezések, eszter-
gályozás, faragványok és mindennemű fadiszítések stb. s úgy szilárd és csinos kiállítás, mint előnyös árak tekintetében a legkényesebb igényeknek is megfelelek, s azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a versenyt ez ágbán bármely hazai nagyobb város iparosával kiállani képes vagyok.

Bátor vagyok tehát dusan felszerelt asztalos-butor-üzletemet a t. n. érd. közönségnek szíves figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Kész szolgálattal maradok

SÉRA IMRE asztalosmester

K.-Vásárhelyt (szénpiacz.)

2—3

Megrendeléseket elfogad a temetkezési vállalat helyiségében.

MANCHEN MIHÁLY

mint a már 1822.
és legjobb hir-

év óta fennálló
névnek örvendő

Legjobb
szerkezet

Forgó
csapok

HARANG-

birtokosa

ÖNTŐDE

és vezetője

Segevárott
felső piac-sor

Erdélyben
168. házz. alatt

ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű **új harangok készítésére** egész vas-, vagy cserfa-koronával, továbbá egész vasból álló **harangszékek** készítésére, valamint régi, megrongált állapotban levő harangok tetszés szerinti nagyságban való **átöntésére**, ugyancsak **raktár-készletben** levő kisebb rendű harangok pontos szállítására. Mindent a legjobb és legtisztább anyagból! Szolid munka **jótállás** és **jutányos árak** s esetleg **részletfizetés** mellett!

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt,